

Destriament polític

Instaurada la República, i legitimat el nou règim amb l'aprovació de la Constitució, elegit el President, deu produir-se el natural destriament polític de les forces revolucionàries coaligades. Puix és necessari que en el nou sistema hi càpiguen emmarcades les forces d'opinió en pugna, oferint solucions de govern pròpies sobre els grans problemes que planteja la vida pública. Hi ha qui diu que la política, el lliure joc dels partits en un govern democràtic, es caracteritza per un moviment de pèndol que va de dreta a l'esquerra i viceversa. Es a dir, que al polaritzar-se el moviment polític en una tendència, tot seguit es produeix un moviment de regressió vers l'altre pol, amb més o menys accelerament. D'aquí la conveniència, i l'utilitat àdhuc, de dretes i esquerres, dels dos grans sectors que es disputen el govern del poble.

L'esquerra actua d'element impulsor i la dreta d'element de fre o retardatori. Però, ¿què es dreta, i què és esquerra? Heu's aquí el problema a dilucidar, instaurat el nou règim. Per què quan parlem de dreta no alludim a les dretes inadaptades al nou règim, als elements regressius, aferrats al passat, incompatibles amb el nou estat de coses. Actualment, el que divideix els homes en dos grans sectors ideològics és, principalment la qüestió social. Es a dir que, al nostre entendre, són dretes els elements socialment conservadors, els de l'escola lliberal anglesa en l'ordre econòmic, els antisocialistes o antisocialitzants.

Puix, avui, al món, no seria acceptat com home d'esquerra, qui per molt avançat que fos en altre ordre de problemes, el confessional, per exemple, no acceptés els principis socialitzants dels instruments de producció i canvi, la tendència collectivista, la propietat privada com funció social evolutiva vers formes de més equitat i justícia, etcètera. A Anglaterra, a França, a Alemanya, les dues grans tendències polítiques que es disputen el Govern del poble, es caracteritzen per llur apreciació oposada del problema econòmic-social, i, així, arreu del món, sense que, per això, hagin d'integrar els elements so-

cialitzants el partit socialista pròpiament dit, ni de la segona ni de la tercera Internacional, sinó que, com a França, integren partits com el radical socialista francès que és una síntesi feliç de les dues tendències en pugna, una solució eclèctica socialista individualista, segons el cèlebre programa solidarista del qual fou ponent Leon Bourgeois.

Com tampoc és necessari que els elements socialment conservadors que dintre la República es disposin a disputar el poder a les Esquerres, integrin partits a l'estil d'Acció francesa de Maurras i DauDET, o dels catòlics i agraris de Gil Robles, sinó que, com a França, amb el partit on milita Poincaré i altres figures preeminents de la política governamental francesa, enfront de les esquerres, els partits del Cartel, socialista i radical-socialista, en el darrer dels quals sobresurt la figura d'Herriot, es disposin a engroixir partits com el que sembla es proposa crear En Lerroux, enfront dels socialistes, és a dir, un partit socialment con-

servador dintre la República, acceptant els postulats indeclinables d'aquesta, els seus principis bàsics continguts en la Constitució, sobretot en ordre a les llibertats conquerides, als drets i innovacions jurídiques en l'ordre confessional i àdhuc del dret privat com el divorci, etc.

Els apuntats semblen, almenys, els propòsits de Lerroux, i d'aquí que ningúno hagi trobat censurable la seva actitud, puix que s'estima que va dirigida a prestar un innegable servei a la República, fent possible la col·laboració amb aquesta i el seu ingrés dintre llurs normes jurídiques i estatals, a un gran sector d'opinió conservadora, o de sentit socialment conservador, incompatible o enfrontada, per raó d'ideals honradament sustentats, o d'interessos més o menys legítims, amb les correnties universals socialitzadores.

Ara bé, aquesta actitud de Lerroux, com les altres que vinguin a senyalar una posició política dintre la República, és necessari que vinguin seguides d'un joc polític net, puix el que se situï com a conservador ha d'actuar com a tal, com el que se situï com a esquerrà.

Previsió laico-clerical o feta la llei feta la trampa

—CARAT, MOSSÈN, ¿QUÈ FEU DE SERENO?

—M'HI ASSAJAVA PERQUE NO TROBAREN ALTRA SOLUCIÓ PER PAGAR-ME, PERÒ ARA SEMBLA QUE ÉS COSA PREVISTA DE CARREGAR-HO ALS IMPREVISTOS.

No amb pla confusionari, com el que empren elements polítics de casa nostra que amb l'etiqueta republicana i un adjectiu qualsevol, radical o federal, pretenen especular políticament a dreta i esquerra, presentant-se com a elements d'esquerra pel sol fet de dir-se republicans, amb o sense qualsevol d'aquells adjectius, sustentant, per altra part, una ideologia tronada o acomodaticia en matèria social i àdhuc en altres problemes no menys vius. Aquests elements confusionaris fan un positiu mal a la República amb llur actitud o posició equívoca; impossibiliten que es destriïn les forces polítiques per raó de llur ideologia política, honradament sentida i servida, i es constitueixin els instruments de govern que necessita la República per a la seva consolidació definitiva. Són els eternals pescadors en aigües revoltes; els que embruten l'aigua pura i cristallina de la política honrada, per a no ésser vistos i passar i encumbrar-se en totes les situacions polítiques, enganyant al poble, donant-li gat per llebia. Com ara està passant amb els qui a Catalunya combaten l'Esquerra amb propòsit d'aniquilament i suplantació, elements tots ells d'un fort sentit reaccionari, ex deixebles dels jesuïtes, com la major part dels homes dirigents d'Acció Catalana, fanàtics religiosos, enemics de tota tendència socialitzadora de la riquesa i el treball.

Aquests homes volen aniquilar i suplantar l'Esquerra, amb quins propòsits? No amb els de superar-la o millorar-la, sinó de falsejar-la, de misniscultzar-la, de què l'Esquerra a Catalunya, no sigui més que un rètol al servei de la reacció i de la plutocràcia.

Cal propagar-ho això arreu de Catalunya per a que no es deixin embaucar els catalans de veritable tendència esquerrana per aquests ni per altres elements que amb etiqueta republicana els vulguin enganyar amb actuacions que no tenen res a veure amb la política esquerrana que es nodreix, si bé de liberalisme i democràcia, que pot i deu ésser el comú denominador de tots els partits republicans, de laïcisme per a una total emancipació de les consciències, i esperit socialitzant per a una major justícia social.